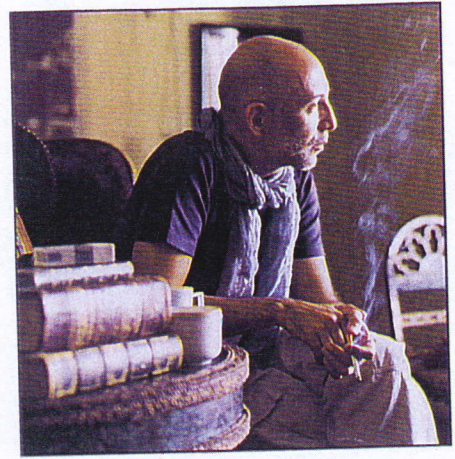
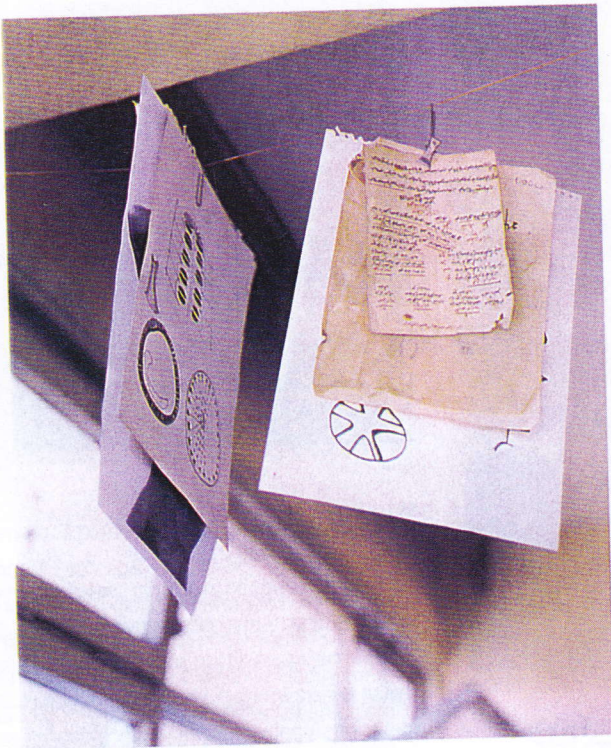

Murat Morova'nın

"Dem bu demdir" başlığı altında

ürettiği çalışmaları 5 Ekim tarihinden itibaren
bir ay boyunca **Galeri Nev**'de izlenebilir.

Dem bu demdir", bir Bektaşî nefesinden alınmış bir dize. Dem, zaman, içki, kan anlamına geliyor. Morova: "Zaman bu zamandır, kendinden geçtiğin an bu andır," diyor. Tabii her şey bu kadarla bitmiyor. Tıpkı Murat Morova'nın işlerinde olduğu gibi, üst üste, katman katman birikmiş görsel malzemelerden meydana gelen işlerin bir de metin olarak okunması durumu söz konusu, her ne kadar bizim sayfalarımız bu işlerin açılımını yazmak için sınırlı olsa da, Morova'nında ilgilendiği tasavvuftaki söz gibi "herkes kendi kabı kadar alır".

Murat Morova, kimi zaman enstelasyonlarıyla, kimi zamanda tuval üzerine yaptığı çalışmalarıyla çıkıyor karşımıza. Anlatmak istediği kavram ne ise, onu en iyi biçimde anlatıp ifade edebileceği imkanları bulmaya çalışıyor.

Yaşadığı hiçbir şeyden pişmanlık
duymayan Morova, hayatı
yaşayarak öğrenmek istiyor

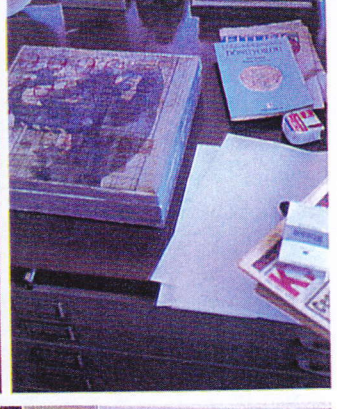
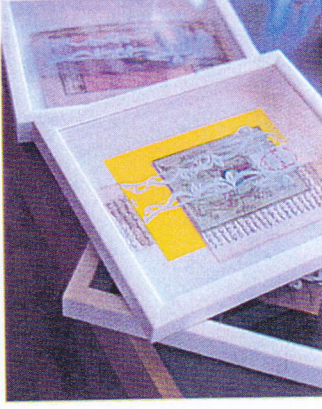
Murat Morova'nın
Teşvikiye'deki evinin
duvarlarını, sanatçı
tarafından yapılmış
pek çok eser süslüyor.

Bu yüzden her ne kadar geleneksel bir malzeme olan tuval üzerinde çalışmalar yapsa da, işlerinin asla pentür resminin değerlerine sahip olmadığını ve dolayısıyla da bir ressam tavrı göstermediğini belirtiyor. Her zaman muhalif bir kişilikte olan Morova'nın bu son çalışmaları da tamamen muhalif düşünceler üzerine üretilmiş işler. Sanatçı, serginin ikonografisini tasavvuftaki heterodox düşünceler üstüne kurmaya çalışmış. Bu işlerin bir bölümünü oluşturan, ufak ebatlı 18 adet tuvalde şahmeran temasını kullanmış. Çalışmalarında, daha çok "öteki" diye tabir ettiği kimlikler üstündeki düşünceye ve yaşam tarzlarına uygulanmış baskılan göstermeye çalışmış. Morova, şahmeranın kendi geleneksel tekniğinde olan farklı materyalleri, farklı katmanlar halinde kullanarak, izleyicileri arkeolojik bir kazı yapmaya çağırıyor. "Amacım sadece göze hitap eden bir şeyler koymak değil. İşlerin önünde duran izleyicinin, kendi bilinciyle kendi arkeolojik kazısını yapmasını istiyorum. Bu çalışma, benim bulmuş olduğum metaforların, sembollerin altlarında, diğer anlam katmanlarını, fikir ve düşünce bağlantılarını izleyicinin kurmasına olanak verirken zaman fikrini de gündeme getiriyor. Zaten serginin ikinci alt metni de Bektaşî İnancındaki zaman konusuyla ilgili."

Morova, dünyanın herhangi bir yerinde insana ve hayata dair ne olursa onunla ilgileniyor ve bunların kendi hayatındaki karşılıklarına önem veriyor

Murat Morova'nın işleri, dünyanın nükleer durumuna, bürokrasiye, devlet baskısına gönderme yapan, politik bir duruşu olan işler. "Bugünün politik meseleleri aslında bin yıllardır değişmeyen şeyler. Baskıya, zulme karşı baş kaldırma geleneği, özellikle tasavvufun heterodox olan bölümünde çok fazla ele alınmış. Ben bir zaman köprüsü kurdum, bu aynı zamanda Bektaşî'nin döngüsel zamanını da tarif ediyor, yani değişen bir şey yok. Garip bir şekilde tarih tekrardan ibarettir mantığı dönüp dolaşıyor ve aynı yere geliyoruz. Peki nerede hata yapıyoruz?" Morova, küçük tuvalerde kullandığı metforların ana karşılıklarını 5 büyük tuvalde kullanmış. Bunları ne bedensel tarihimize, ne toplumsal yapının bize vurduğu damgalarla, ne de anonim kimliklerimizle "biz değiliz" mesajı veren 12 adet işle desteklemiş. Sanatçının işlerinin belli sayısalıkta olması, Bektaşî-Alevi geleneğine hurufilik inancıyla girmiş olan harfler ve rakamların önemine işaret etmesinden kaynaklanıyor. İşlerinde geleneksel görüntüler kullanan Morova, aslında sert söylemleri olan işler üretirken, 1990'dan beri kendine özgü kılmaya çalıştığı tekniği ile her geçen gün daha yetkin bir noktaya geliyor. □

